

Iz mog ugla

NENAD POLIMAC

Bordo, jasno je, neće biti zaboravljen

“Škola hodanja 2” ne nudi friške informacije, no to je izvrstan film, koji svakako pogledajte kad preko ljeta stigne u nezavisna kina

U četvrtak je bio najtopliji dan u godini – bar ukoliko računamo do sada – i upravo tada, u 7 uvečer, u zagrebačkom KIC-u u Preradovićevoj 5, održana je premijera dokumentarnog filma Jelene Novaković “Škola hodanja 2”. Ukoliko imalo pratite domaću animaciju jasno vam je da je to nešto što ima veze sa crtičem Borivoja Borda Dovnikovića “Škola hodanja” iz 1978. Jelena je snimila – kako javljaju iz poduzeća Restart – metabiografski film o Bordi, a što to zapravo znači, bit će vam jasnije kad pogledate dokumentarac koji traje nepunih sat vremena.

U prvih 50 minuta našeg poznatog animatora – koji je umro 2022. – uopće ne vidimo, čujemo mu samo glas, i gledamo isječke iz njegovih filmova, stripova i poneku karikaturu. Čudan je to osjećaj za one koji su ga poznavali, vidimo njegovu radnu sobu s kompjutorom, a već uvodna anegdota je zastrašujuća. Bordo je počeo pisati memoare, i odjednom onaj strašan “Klik!” – i sve je izbrisano. Kako priča Jelena, koja Bordu zna još iz razdoblja dok je bila djevojčica, nju je fasciniralo to što je on, čim je shvatio da je rukopis nepovratno izgubljen, nakon kraćeg očajavanja, počeo sve iznova. Mnogima od nas tako nešto se dogodilo, ukoliko smo procijenili da tekst ionako nije bio previše važan, poslali bi sve k vragu. No ovo je bila autobiografija, niste se mogli ponašati da vam takav materijal nikad neće zatrebati, prema tome, Bordo je donio jedinu ispravnu odluku. Sve iznova i nikako drukčije.

A život mu je zapravo bio iteka-

ko zanimljiv. Dovoljno je spomenuti da je rođen u Osijeku u kraljevini Jugoslaviji, otac Dušan bio je policajac, majka mu je umrla od tuberkuloze, a kako nisu imali novca, dogovorio se s vršnjacima u školi da skupljaju za stripove, koje su zatim mijenjali: kad bi ih jedan pročitao, dao bi taj strip drugome. Jedina korist od očeva posla bila je ta što je u kinu imao obavezno mjesto (izbiju neredi i policija mora intervenirati, zar ne?), no Bordo je na to gledao samo kao na zadovoljstvo. Kako bi inače vidio “Čarobnjaka iz Oza” i “Kralja kraljeva”? Filmovi nisu bili loši, međutim, stripovi su bili fenomenalni i bilo ih je u izobilju, od “Mike Miša” do “Mikijevog carstva” i “Vandrokaša”. Za NDH otac mu je ostao bez posla, pa su se sklonili djedu i baki u susjedni Čepin, međutim, kad su Bordi ustaše odvele strica u Sokolski dom, mučili ga i naposljetku ubili, shvatili su da ni u Čepinu nisu sigurni. Otac je nabavio krivotvorene propusnice i nekako su se domogli Beograda. O svemu tome ništa nećete doznati u “Školi hodanja 2”, taj je film više meditativan, no sve sam to doznao u dokumentarnom filmu Bernardina Modrića “Bordo – vječna stripovska mladost”, a i u razgovorima s animatorom u njegovom stanu u Dubravi, koji je dijelio sa suprugom Vesnom. Ipak, bez obzira što “Škola hodanja 2” ne nudi friške informacije, to je izvrstan film, koji svakako pogledajte kad preko ljeta stigne u nezavisna kina. U njemu imate pravu enciklopediju Bordinog stvaralaštva, koja je uistinu dragocjena.

Što će biti s njegovom ostavštinom? Vesna Dovniković se u KIC-u zarekla da će dovršiti njegovu autobiografiju (ili meta biografiju), bez obzira što je kompjutor progutao neke njezine dijelove. Karikature i stripovi se polako skupljaju, a filmovi su zadovoljavajuće restaurirani. Jedno je sigurno, Bordo neće biti zaboravljen, jer su mu radovi prvorzredni. □

**ŠTO ĆE BITI S NJEGOVOM OSTAVŠTINOM?
 VESNA DOVNIKOVIĆ SE U KIC-U ZAREKLA DA ĆE
 DOVRŠITI NJEGOVU AUTOBIOGRAFIJU, BEZ
 OBZIRA NA TO ŠTO JE KOMPJUTOR PROGUTAO
 NEKE NJEZINE DIJELOVE**